

BEZY I WYMIARY

BAZA

Jesli mamy podzbior przestrzeni liniowej $B \subseteq V$, to wowczas:

$$B \text{ jest lnz i } \text{Lin}(B) = V$$

$$B \text{ jest lnz i } \forall v \in V \setminus B \quad B \cup \{v\} \text{ jest lz}$$

Wynika z poprzedniego zalozenia oraz $B \cup \{v\}$ jest liniowo zalezny jesli $v \in V \setminus B$

$$B \text{ jest max lnz}$$

Jesli A jest lnz oraz $B \subseteq A$, to wowczas B tez jest lnz.

$$\forall v \in V \quad v \text{ zapisuje sie jednoznacznie jako komb lin el } B$$

Wezmy $v \in V$. Jesli $v \in B$ to oznacza, ze sam siebie zapisuje. Jesli $v \notin B$, to wowczas z dwuch poprzednich twierdzen wiemy, ze $B \cup \{v\}$ jest liniowo zalezne, wiec mozemy znalezc w zbiorze B wektory:

$$\alpha \cdot v + \sum_{k=1}^n \alpha_k v_k = 0,$$

ale nie moze byc $\alpha = 0$, bo to by przeczylo temu, ze B jest lnz $(\sum_{k=1}^n \alpha_k v_k)$. W takim razie

$$\alpha \cdot v = - \sum_{k=1}^n \alpha_k v_k$$

$$v = \sum_{k=1}^n (-\alpha_k) v_k$$

Zalozmy, ze $v = \sum_{k=1}^n \alpha_k v_k = \sum_{k=1}^n \beta_k v_k$. Odejmujac obie strony rownania parami Dostajemy

$$\sum_{k=1}^n (\alpha_k - \beta_k) v_k = 0$$

ale B jest lnz, wiec wszystkie $\alpha_k - \beta_k = 0$, czyli $\alpha_k = \beta_k$.

Ostatnie zolte twierdzenie mowi, ze kazdy wektor zapisuje sie jednoznacznie jako kombinacja liniowa elementow B . Z tego wynika, ze $\text{Lin}(B) = V$, a skoro B jest lnz, to w szczegolnosci wektor 0 zapisuje sie jednoznacznie:

$$\sum_{k=1}^n \alpha_k v_k = \vec{0} = \sum_{k=1}^n 0 \cdot v_k$$

Z jednoznacznosci zapisu wektorow mamy $\forall k \quad \alpha_k = 0$.

.....

BAZA przestrzeni liniowej V nazywamy taki zbior B , ktory spelnia wszystkie powyzsze warunki

PRZYKLADY:

Baza K^n jest zbior $\{e_1, e_2, \dots, e_n\}$, takich, ze na k -tej pozycji wektor e_k ma 1, a na pozostalch 0.

Jesli A jest skonczony, to baza K^A jest zbior funkcji postaci

$$f_a(x) = \begin{cases} 1 & x = a \\ 0 & x \neq a. \end{cases}$$

Ten zbior jest liniowo niezalezny, gdyz $\sum \alpha_a f_a = \vec{0}$, czyli suma wszystkich funkcji jest funckja zerowa. Wtedy

$$\forall b \in A \quad \sum \alpha_a f_a(b) = 0$$

Rozpina cala przestrzen:

Wezmy $f \in K^A$. Wowczas mozemy te funkcje zapisac jako

$$f = \sum f(a) \cdot f_a$$

Wtedy $f(b) = \sum f(a) \cdot f_a(b)$, ktore faktycznie tyle wynosi, bo prawie wszystko sie zeruje poza tym jednym wyrazem gdzie jest 1 i tam mamy $f_a(b)$.

Jesli A jest nieskonczone, to $\{f_a : a \in A\}$ jest lnz, ale nie rozpina calego zbioru. Na przyklad funkcja stala ktora zawsze przyjmuje 1 nie moze byc zapisana jako kombinacja liniowa wektorow z $\{f_a : a \in A\}$.

W zbiorze wszystkich wielomianow o wspolczynnikach z X $W[X]$ mamy baze $\{1, X, X^2, X^3, \dots\}$. Jesli nasze wielomiany maja co najwyzej okreslony stopien n , to wtedy baza zbioru $K_n[X]$ jest rowna $\{1, X, X^2, X^3, \dots, X^n\}$.

LEMAT KURATOWKIEGO-ZORNA - jezeli mamy zbior czesciowo uporzadkowany (P, \leq) taki, ze $P \neq \emptyset$ i kazdy lancuch w P ma ograniczenie gorne, to wtedy P ma element maksymalny.

TWIERDZENIE O ISTNIENIU BAZY - kazda przestrzen liniowa ma baze.

Ustalmy dowolna przestrzen liniowa V nad ciałem K . Chcemy zastosowac lemat K-Z. Niech $P = \{\text{liniowo niezalezne p i uporzadkowane przez } \leq\}$. Na pewno $P \neq \emptyset$, bo $\emptyset \in P$.

Wezmy $L \leq P$, ktory jest lancuchem. Wtedy $l^* = \bigcup L = \{v : \exists l \in L \ v \in l\}$ jest ograniczeniem gornym. Wystarczy sprawdzic, ze $l^* \in P$. Wezmy dowolny uklad $v_1, \dots, v_n \in l^*$ roznych wektorow. Chcemy sprawdzic, czy jest on lnz. Kazdy $v_k \in l_k \in L$, ale poniewaz L jest lancuchem, to

$$\exists k_0 \forall k \quad l_{k_0} \supseteq l_k$$

Wtedy $v_1, \dots, v_n \in l_{k_0} \in P$, wiec jest lnz.

Z LK-Z P ma element maksymalny, czyli V ma baze.

Jezeli V jest przestrzenia liniowa i mamy jej podzbiory $N \subseteq G \subseteq V$ takii, ze N jest lnz, a $\text{Lin}(G) = V$ (G rozpina przestrzen V), to wtedy istnieje baza dla V taka, ze $N \subseteq B$ i $B \subseteq G$.

Rozwazamy $P = \{A \subseteq G : N \subseteq A \wedge A \text{ jest lnz}\}$. $P \neq \emptyset$, bo $N \in P$. Drugie zalozenie LK-Z sprawdzamy analogicznie do poprzedniego dowodu. Stad dostajemy analogicznie maksymalny liniowo niezalezny podzbiór $B \subseteq G$, ktory jest nadzbiorem N . Zostaje sprawdzic, ze on jest baza, czyli rozpina V .

Poniewaz B jest max lnz w G . W takim razie $\forall g \in G \quad g \in \text{Lin}(B)$, czyli $G \subseteq \text{Lin}(B)$. Skoro $\text{Lin}(G) = V$, to $\text{Lin}(G) = V \subseteq \text{Lin}(\text{Lin}(B)) = \text{Lin}(B)$.

Jezeli V jest przestrzenia liniowa, to wtedy $\forall N \subseteq V \text{ lnz } \exists B \supseteq N \text{ oraz } \forall G \subseteq V \quad \text{Lin}(G) = V \exists B \subseteq G$

CWICZENIA v_a, \dots, v_k - ln i v_{k+1} nie jest kombinacja lin v_1, \dots, v_k , to wtedy v_1, \dots, v_{k+1} jest lnz

Zalozmy, ze $V = \text{Lin}(v_1, \dots, v_k)$ i zdefiniujmy rekurencyjnie podzbiory:

$$B_0 = \quad B_{k+1} = \begin{cases} B_k & v_{k+1} \in \text{Lin}(B_k) \\ B_k \cup v_{k+1} & \end{cases}$$

Wtedy B_n jest baza V .

Dowod: $v_k \in \text{Lin}(B_k) \subseteq \text{Lin}(B_n)$ bo w innym przypadku dorzucamy go w kroku rekurencyjnym. To teraz wiemy, ze $\text{Lin}(B_n) \supseteq \text{Lin}(v_1, \dots, v_n)$, czyli B_n rozpina V .

Pokazujemy, ze B_n jest lnz przez indukcje:

B_0 jest lnz

Jezeli B_k jest lnz, to wtedy

- jesli $v_{k+1} \in \text{Lin}(B_k)$, to wtedy $B_{k+1} = B_k$ i jest lnz
- jesli $v_{k+1} \notin \text{Lin}(B_k)$, to wtedy B_{k+1} jest liniowo niezalezny.

LEMAT STEINITZA

Jesli B jest baza V , a $a_1, \dots, a_n \in V$ sa lnz, to

B ma przynajmniej n elementow

B ma $c_1, \dots, c_n \in B$ takie, ze $(B \setminus \{c_1, \dots, c_n\}) \cup \{a_1, \dots, a_n\}$ jest baza.

Wniosek to twierdzenie o wymiarze - każde dwie bazy V mają tyle samo elementów.

Dowód tylko wtedy, gdy jedna z baz jest skończona.

Niech B_1, B_2 to skończone bazy V . Z tw. dla B_1 i ciągu $\{a_1, \dots, a_n\} = B_2$ dostajemy $|B_1| \geq n = |B_2|$.

Symetrycznie, $|B_2| \geq |B_1|$. W takim razie, $|B_1| = |B_2|$.

WYMIAR przestrzeni liniowej V ($\dim V$) to moc dowolnej bazy V .

Na przykład

$$\dim K^n = n$$

$$\dim_{\mathbb{C}} \mathbb{C}^n = n \quad \dim_{\mathbb{R}} \mathbb{C}^n = 2n$$

$$\dim_{\mathbb{Q}} \mathbb{C} = 2^{\aleph_0} = \mathfrak{c}$$

Jeśli B jest baza V i jakiś wektor $a = \sum_{b \in B} \alpha_b b$, to wtedy dla $c \in B$ takie, że $\alpha_c \neq 0$, to możemy wyrzucić c i

dodać a i dostajemy bazę V

Z założenia możemy wrzucić c na drugą stronę:

$$c = \alpha_c^{-1} \left(a - \sum_{c \in B \setminus \{c\}} \alpha_b b \right) \implies c \in \text{Lin}((B \setminus \{c\}) \cup \{a\}) \implies B \subseteq \text{Lin}((B \setminus \{c\}) \cup \{a\}) = V$$

Teraz pokazujemy lnz:

$$\beta_a \cdot a + \sum_{b \in B \setminus \{c\}} \beta_b b = 0$$

Za a podstawiamy sumę

$$\beta_a \cdot \sum_{b \in B} \alpha_b b + \sum_{b \in B \setminus \{c\}} \beta_b b = \beta_a \alpha_c c + \sum_{b \in B \setminus \{c\}} (\beta_b + \beta_a \alpha_b) b = 0$$

Jest to kombinacja liniowa elementów B . Wszystkie te współczynniki są równe 0, więc $\beta_a \alpha_c = 0$, więc $\beta_a = 0 \vee \alpha_c = 0$, ale w założeniu mieliśmy, że $\alpha_c \neq 0$, skąd mamy, że $\beta_a = 0$, ale wówczas

$$0 = 0c + \sum_{b \in B \setminus \{c\}} (0\alpha_b + \beta_b) b$$

$$0 = \sum_{b \in B \setminus \{c\}} \beta_b$$

więc wszystkie $\beta_a = 0$.

DOWÓD LEMATU STEINITZA

B - baza, a_1, \dots, a_n jest lnz. Szukamy c_1, \dots, c_n tak, że $(B \setminus \{c_1, \dots, c_n\}) \cup \{a_1, \dots, a_n\}$ jest baza.

Dowód indukcyjnie B jest baza i $a_1 \in V$, czyli $0 \neq a_1 = \sum_{b \in B} \alpha_b \cdot b \implies \exists c_1 \in B$ takie, że $\alpha_{c_1} \neq 0$. Co

sugeruje, że istnieje $B_1 = (B \setminus \{c_1\}) \cup \{a_1\}$.

Wydaje się, że możemy teraz powtórzyć ten argument, ale to mogłoby się nie sprawdzić, bo może wybraliśmy ten sam wektor co w pierwszym kroku.

Weźmy $a_2 = \sum_{b \in B_1} \alpha_b b = \alpha_{a_1} a_1 + \sum_{b \in B_1 \setminus \{a_1\}} \alpha_b b$ i wtedy któryś ze współczynników jest niezerowy, więc możemy

wziąć jakiś element $c_2 \in B_1 \setminus \{a_1\} = B \setminus \{c_1\}$. W szczególności $c_1 \neq c_2$.

Załóżmy, że mamy $c_1, \dots, c_k \subseteq B$ parami różne, takie, że $B_k = (B \setminus \{c_1, \dots, c_k\}) \cup \{a_1, \dots, a_k\}$ jest baza.

Teraz zauważamy, że $a_{k+1} \in \text{Lin}(B_k) = \sum_{b \in B_k} \alpha_b b = \alpha_{a_1} a_1 + \dots + \alpha_{a_k} a_k + \sum_{b \in B_k} \alpha_b b$, czyli jakiś element tej

sumy jest niezerowy.

Weźmy $c_{k+1} \in B'_k$ taki, że $\alpha_{c_{k+1}} \neq 0$ i z twierdzenia

$$B_{k+1} = (B'_k \setminus \{c_{k+1}\}) \cup \{a_{k+1}\} = B \setminus \{c_1, c_2, \dots, c_{n+1}\} \cup \{a_1, \dots, a_{n+1}\}$$

ten zbiór jest baza.

$c_{k+1} \neq c_1, \dots, c_k$.

B_n działa, czyli jest baza.